

LES FONTS I L'AIGUA DE TORTOSA

El grup municipal d'ERC va presentar una proposta al darrer ple municipal demanant la recuperació de les fonts urbanes de Tortosa per a ús públic. Fou assumida pels altres grups municipals però el govern de CiU la va refusar. Les majories absolutes –a tots els partits i a tots els nivells territorials- provoquen aquestes situacions de prepotència que solament es poden corregir amb la forçada humilitat de perdre-la.

Al llarg de la història Tortosa, com es lògic imaginar, mai va tenir problema d'aigua. Altra cosa és referir-se a la qualitat de les aigües usades com a potables i els sistemes de captació. Bona part de les cases de la ciutat tenien el seu propi pou, a la planta baixa, a nivell de carrer, que captava l'aigua de les filtracions del riu. De vegades, una mateixa casa tenia mes d'un pou. El nivell pujava o baixava, segon el de l'Ebre i les riudades començaven per l'interior de les cases quan l'aigua vessava dels pous. Com sigui que les clavegueres eren molt deficientes; les poques que hi havia abocaven directament al riu però en molts de cassos les aigües brutes feien cap a pous secs que, a fi de comptes acabaven mesclant-se amb l'aigua per a veure. Tot plegat unes condicions d'insalubritat pèssimes fins al punt que veïns de Remolins i altres acudien al riu, a la platja de la Xiquina, a treure aigua amb cantis. Hi havia, això si, algunes excepcions. Es tractava de fonts públiques, que donaven sortida a venes d'aigua procedents de les muntanyes del caient del Coll de l'Alba. Molta gent anava a proveir-se d'aigua per a consum a aquestes fons be perquè els seus pous estaven cegats o per la desconfiança de la seva qualitat

Quan es va plantejar l'enderroc de les muralles i els eixamples de la ciutat amb cases modernes calia primer resoldre dos problemes: el del proveïment i el de l'evacuació de les aigües. Des del primer moment es va considerar que l'adequat era canalitzar cabals des dels brolladors dels Ports. El 1871, per iniciativa privada, amb Julio Carvalló, que seria un personatge molt famós per altres iniciatives a la zona, es va inaugurar la portada d'aigües des de les fonts de La Caramella, al terme de Roquetes, amb un dipòsit a l'indret del Raval de Cristo i passat el riu per una canonada penjada al pont del tren. L'aigua de La Caramella va suposar una important millora urbana per ser la primera vegada que Tortosa tingué una xarxa de subministrament. Durant molts any el servei fou efectiu però la reducció de cabdals, les variacions estacionals, el mal estat de les conduccions i l'augment d'edificis van crear problemes greus. L'aigua solament arribava als pisos superiors de les cases durant poques hores de la nit i les interrupcions eren freqüents. El 1925 va haver-hi un llarg plet entre l'ajuntament i els propietaris de l'aigua. Actualment encara hi ha cases que s'abasteixen d'aigua de La Caramella especialment al raval de Cristo, a La Casota i Ferreries i també al centre de Tortosa,

A principis de 1955, l'ajuntament va començar les obres per crear una xarxa pròpia a partir de nous pous situats vora el parc amb captació d'aigües de la capa freàtica prou fonda per no quedar sotmesa a la contaminació. L'aigua era elevada a dipòsits diversos fins el 1972 la construcció del gran dipòsit a les "explanetes" vora l'actual Hospital amb una torre de pressurització i xarxa modificada i ampliada al llarg dels darrers quaranta anys, estesa per tota la ciutat. (veure Bayerri Bertomeu, Enrique; Historia de Tortosa, vol VIII, pag. 217, 852 i 977). Malgrat les millores mai es va descuidar la disponibilitat de fons per a us públic. Recordo que a cada cap del mercat hi havia una font per a proveïment dels veïns i es mantenien actives altres fons públiques, que tot plegat es van anar clausurant fa ja anys. L'any 1976, l'ajuntament va crear una empresa municipal per

gestionar les aigües que el 2001 es convertí en una empresa mixta i el 2010 dona lloc a l'entrada d'altres empreses d'aigües, operació que fou qualificada com a privatització encoberta pels grups de l'oposició municipal. Sigui com sigui actualment la possibilitat d'accés a l'aigua potable es força limitada i trenca el cor veure cues d'immigrants omplint garrafes d'aigua a la font que hi ha al parc. Recuperar alguna font pública per diversos indrets de la ciutat es podria considerar també com una mesura humanitària.

Foto: La font del parc a ser possible amb emigrants recollint aigua.

Peu: Fins fa mig segle hi havia fonts públiques per diversos indrets de la ciutat on es podia terure aigua lliurement.